GrønsagsNYT

Nr. 10 // 12. juli 2016

Aktuelt

Vejret pt er ustabilt og til den våde side, hvilket besværliggør rensning og eftergødskning i mange kulturer. Der er også grobund for diverse plantesygdomme og ikke mindst snegle, der er blevet opformeret i løbet af den sidste måneds tid.

Kålmøllene har været meget slemme ved diverse kål og efter en pause, hvor der fortrinsvis har været pupper at se, er næste generation nu på vingerne. En større æglægning er ikke set endnu – formentlig pga. det kølige, fugtige og blæsende vejr, der begrænser flyvning og overlevelse. Fortsætter vejret i samme skure kan vi måske undgå en stor, skadelig generation af larver, mens en ny varmebølge vil kunne give nye problemer.

INDHOLD:

Aktuelt 1
Varsling 1
Love og regler 2
Tilskudsmuligheder 2
Nyt om kemi 2
Nyt om enkelte grønsagskulturer: 3
Salat 3
Kål 4
Løg 5
Arrangementer 2016 6
Ferie 7

Varsling

Agerugler

Flyvningen er fortsat med at aftage og fangsten af agerugler er faldet alle steder til under minimumstærsklen. På de fleste lokaliteter, hvor minimumstærsklen er overskredet tidligere, har nedbør efterfølgende gjort behandling overflødig indtil videre.

Gammaugler

Der er umiddelbart lidt stilstand i flyvningen af gammaugler, men de forventes at stige i tal, hvis vi igen får sommer fra sidst i uge 28; især ved sydlige vinde. Se følgende link!

http://www.dr.dk/sporten/uefa-em-2016/video/video-em-insektplage-gammauglen-landede-i-panden-paa-ronaldo

Hold øje med de dagflyvende brune "natsværmere", der søger føde i blomstrende ukrudt og lægger æg i bl.a. hovedkål og salat. Larverne, der ofte optræder enkeltvis pr. plante, er grønne med en lys stribe på siden. De vokser hurtigt og sviner meget i planten med ekskrementer. De bevæger sig som målerlarver, da de har færre gangvorter end andre uglelarver. Larverne kan bekæmpes med Dipel/Turex, men klart bedst i de første larvestadier, hvor de sidder mere ubeskyttet i afgrøden. Disse midler er også godkendt i økologisk produktion.

Snegle

Agersnegle og dræbersnegle ses lige nu i flere forskellige kulturer og i mange egne af landet. Som oftest mest i rande af markerne, men under alle omstændigheder et besværligt og uønsket dyr. Snegle bekæmpes naturligvis bedst forebyggende, inden de angriber planterne. I modsat fald er de svære at lokke ud igen. Sort jord på foragre og i en bræmme mellem hegn og afgrøde forhindrer normalt den værste indvandring af snegle udefra.

Husk at supplere allerede udlagte sneglekorn regelmæssigt (ca. hver 3. uge), da de har en begrænset levetid.

Love og regler

Muligt at efteranmeldte MFO-efterafgrøder efter ændringsfristen og mere MFO

Før kontrol:

- Ansøgere der udelukkende har anmeldt MFO-brak, og hvor brakken er i risiko for at blive underkendt ved en sommerkontrol, har mulighed for at efteranmelde arealer med MFO-efterafgrøder op til det anmeldte pct. MFO-areal fra Fællesskemaet. **MEN** - efteranmeldelsen skal ske før der er varslet kontrol

Ved kontrol

- Ved kontrol af MFO kan anvises andre MFO-arealer end dem angivet i Fællesskemaet – bare aldrig mere end den pct. anmeldte MFO-areal fra Fællesskema pr.17. maj 2016, og kun de arealer, der findes på selveste kontroltidspunktet. F.eks. ved en sommerkontrol kan man ikke anvise nye MFO-efterafgrødearealer, hvis de først etableres senere.
- Et overskud af MFO-efterafgrøder i Fællesskemaet (dvs. >5% MFO) kan bruges til erstatning for underkendt MFO-brak

Tilskudsmuligheder

Miljøteknologi 2016

Tilskudsordningen åbnede den 1. juli med **ansøgningsfrist den 1. september 2016**. Der kan søges om 40% tilskud til reduktion af energi-, næringsstof eller pesticidforbruget i gartnerisektoren.

Der er afsat i alt 20 mio. kr. til gartnerier. Heraf de 9 mio. kr. til energiforbruget, 5, 5 mio. kr. til næringsstof og 5,5 mio. kr. til pesticidforbruget.

Det er kun muligt at søge tilskud til de teknologier, som er listet på teknologilisten.

Der er flere emner på listen, som kan søges af grønsagsavlere, dog ikke PO medlemmer!!

Se mere på www.gartnertidende.dk, hvor også listen er vist.

Vejledningen, teknologilisten, DCA rapporten og ansøgningsskemaer kan findes her: http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/miljoeteknologi-2016-kvaeg-svin-og-gartnerier/

Ansøgninger om reduktion af næringsstoffer kræver investeringer på mindst 300.000 kr. pr. projekt, mens projekter vedrørende reduktion af energi- og pesticidforbruget kun kræver en investering på 100.000 kr.

Mindste beløbet er for hele ansøgningen. En ansøgning kan indeholde flere teknologier.

Kontakt Mona H. Christensen (ferie uge 29 og 30), hvis du ønsker at søge tilskud i 2016.

Nyt om kemi

Dispensation til Vertimec EC i porrer

Miljøstyrelsen har givet dispensation til at anvende Vertimec EC mod trips i porrer.

Efter anmodning fra GartneriRådgivningen A/S har Miljøstyrelsen givet dispensation til at anvende Vertimec mod trips i porrer i perioden 1. juli - 28. oktober 2016.

Dispensationen til insektmidlet Vertimec EC (1-192), som indeholder abamectin, er givet på følgende betingelser:

- Må kun anvendes til bekæmpelse af trips i porrer i perioden 1. juli – 28. oktober 2016, hvorefter der er opbevaringsforbud, med mindre porreavleren har væksthus med afgrøder, hvortil midlet er godkendt.

- Der må kun behandles med Vertimec EC efter, at de to tilladte behandlinger med Karate 2,5 WG har været udført.
- Den maksimale dosering er 0,5 l Vertimec EC pr. ha, som må udbringes højst tre gange med minimum syv dages interval.
- Der må ikke behandles senere end syv dage før høst.
- Der må ikke sprøjtes nærmere end 30 meter fra vandmiljøet.
- Sprøjteføreren skal sidde i en lukket førerkabine med kulfilter.
- Der bør anvendes afdriftsreducerende dyser.

Brugsanvisningen skal printes ud og opbevares i tilknytning til kemikalierummet og/eller dunken med Vertimec EC. Registreringsnummer Vertimec EC – 1-192.

Autorisationsordning for køb af plantebeskyttelsesmidler på vej

Autorisationsordningen indfases over en periode frem til 1. juli 2020. I oktober 2016 åbner Miljøstyrelsens IT program MAB, hvori der kan hentes autorisationer.

Læs mere på følgende link (kræver login):

https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantevaern/Pesticidhaandtering/Sider/Autorisation_pl_16_2945_2439.aspx

Glyphosat godkendt i højst 18 måneder

EU medlemslandenes kommissærer besluttede den 29. juni 2016 at forlænge godkendelsen af ukrudtsmidlet glyphosat. Men Miljøstyrelsen vil ikke forlænge godkendelsen af glyphosat-holdige sprøjtemidler, som indeholder hjælpestoffet POE-tallowamin. Stoffet er langt mere giftigt end glyphosat.

Se artikel på www.gartnertidende.dk

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Salat

Bremia

Pga. den megen fugt og de efterårsagtige temperaturer kan der være grobund for udvikling af Bremia i salat. Især i ikke fuldt resistente sorter. Det bør anbefales at være på forkant og at behandle præventivt med Aliette WG 80 eller Previcur Energy hurtigt efter udplantning. Det kan også anbefales at skifte mellem midler med forskellig virkemekanisme, så resistens undgås mest muligt. Revus tilhører f.eks. en anden resistensgruppe end Amistar og Signum WG.

Knoldbægersvamp

Der observeres stadig en del knoldbægersvamp i salatmarkerne. Det er som regel værst i kulturer, der har været dækket med fiberdug en overgang, men ses i år også i senere hold, da det har været fugtigt på det sidste. Hollandske erfaringer tilsiger, at risikoen for knoldbægersvamp øges, hvis man udfører en for dyb ukrudtsrensning. Det er ikke nødvendigt at gå dybere end f.eks. 1,5 cm.

Ud over at være en sædskiftesygdom, så man i princippet kan undgå de værste angreb ved et fornuftigt valg af mark, er følgende midler godkendt mod knoldbægersvamp i salat: Signum WG, Ortiva Top, Cabrio Duo.

Contans er godkendt som forebyggende middel i både økologisk og konventionel produktion, men kræver op til et par måneder i jorden for at have tilstrækkelig effekt på hvilelegemer af knoldbægersvamp.

Kål

Kålmøl

Som forudsagt i sidste nummer, er næste generation af sværmende kålmøl nu kommet i gang. Der er fundet æg flere steder, men foreløbig ikke i så stor mængde som for en måneds tid siden. Da vådt og køligt vejr er ugunstigt for æg og larver, vil dødeligheden blandt æg og små larver være ret høj indtil videre. Vær dog meget opmærksom på forekomst af små, nye larver, der bør bekæmpes, inden de bliver for store og gemmer sig inde i hovederne.

Så længe der mest er voksne individer og måske enkelte larver, vil det være mest effektivt med en blanding af 85 gram Steward pr. ha og et godkendt pyrethroid i fuld dosis. Dertil et sprede-klæbemiddel, f.eks. Contact eller Agropol. Der anvendes mindst 500 l vand pr. ha i større kål, gerne mere, hvis midlet skal helt ind i hovedet/hjerteskuddet. Kør langsomt < 5 km/t og med højt tryk (4-5 bar). Luftassistance forøger chancen for at afsætte middel på bagsiden af bladene, hvor der sidder flest larver.

Steward har først en synlig effekt på larverne efter et par dage. Afhængig af vejr og antallet af larver, må det anbefales at gentage behandlingen efter nogle dage for at ramme larver, der klækkes senere.

I økologisk produktion eller hvor sprøjtefristen ikke kan overholdes, anvendes Dipel DF eller Turex WP/ Turex WG, der begge er B.t. midler. Der opnås en god effekt på små larver, når der er behandlet med fuld dosis og med 3 dages interval.

Desværre forlyder det, at begge midler er udsolgt, eller tæt på at være det, og først kommer på markedet igen om 1-2 måneder. Spruzit Neu, der nu er godkendt som mindre anvendelse i økologisk hovedkål, vil have en rimelig effekt på de voksne dyr og på larver, der sidder frit fremme.

Dækning med insektnet er stadig en effektiv løsning, såfremt der kan holdes kort tid mellem aftagning og pålægning i fbm. eftergødskning o. lign. Her kan det udnyttes, at kålmøllene primært sværmer fra ud på eftermiddagen til sen aften. Kålmøl kan også lægge æg på blade, der berører insektnettet, men i disse tilfælde bliver hjerteskud og det senere hoved normalt ikke så voldsomt angrebet.

GartneriRådgivningen forsøger pt. i samarbejde med Grøn Plantebeskyttelse at påvirke Miljøstyrelsen til at godkende en løsning, der kan give en mere effektiv bekæmpelse af kålmøl. En del producenter nærmer sig således det maksimale antal behandlinger pr. kultur pga. indsatsen mod kålmøllene og vil være ude af stand til at bekæmpe yderligere skadedyr fremadrettet.

Forebyggelse af gråskimmel

I de allerede skadede kål med mange huller efter larver kan der udvikles gråskimmel sekundært. Dette kan f.eks. forebygges med Switch 62,5 WG (0,6 kg pr. ha, max. 2 behandlinger og 7 dages sprøjtefrist).

Den lille Kålflue, 2. generation

I det kølige vejr er der ikke observeret særlig intensiv æglægning, men selv en kortvarig varmeperiode vil resultere i flere æg.
https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantevaern/Skadedyr/Skadedyrsarter/Sider/PL_Kaalflue_varsling.aspx

Dækning med insektnet er den eneste sikre metode til at forebygge mod angreb. Småplanter der er behandlet med spinosad fra plantetiltrækkeren vil dog være beskyttet de første 2-3 uger efter udplantning. Flyvningen vil vare fra 2-4 uger, afhængig af vejret.

Glimmerbøsser og skulpesnudebiller

Da landmændene inden så længe begynder at skårlægge og høste vinterrapsen, forventer vi en større flyvning af glimmerbøsser og skulpesnudebiller. Disse kan i større antal lave skader på især nydannede blomkål og broccoli ved at gnave i overfladen. Ydermere er de uønskede i salgsvaren. I hvert fald glimmerbøsserne vides at have udviklet resistens over for samtlige godkendte pyrethroider. I vinterraps frarådes i hvert fald brug af hhv. Karate, Cyperb og Fastac mod glimmerbøsser, så Steward (kun i blomkål og broccoli) eller Mavrik 2F (blomkål, broccoli, hovedkål og rosenkål) er alternative muligheder, når det gælder glimmerbøsser.

Igen vil dækning med insektnet være en god forebyggelse, så snart der observeres glimmerbøsser eller snudebiller i luften.

Trips

Også tripsene vil begynde at sværme i forbindelse med høst af raps og korn og på dage med høj luftfugtighed. Trips gør stor skade i hovedkål som spidskål, rød- og hvidkål ved at lave grimme vorter på overfladen.

Følgende midler er godkendt til brug mod trips i kål (ikke alle typer kål – se etiket):

0,2 kg pr. ha Karate 2,5 WG, max 3 behandlinger i broccoli, blomkål, rosenkål, savoy-, rød- og hvidkål. Behandlingsfrist 3 dage. Max 3 behandlinger.

0,2 l pr. ha Cyperb 100 i hvidkål, rosenkål, rødkål og savoykål, max 1 behandling. Behandlingsfrist 7 dage

0,225 l pr. ha Fastac 50 i hovedkål, broccoli og blomkål. Behandlingsfrist 7 dage. Max 2 behandlinger

Løg

Svampebekæmpelse konventionelle løg

Der er nu fundet løgskimmel i både sætteløg og såløg.

En del såløg har nu mindst 7 blade, så der forebygges med 2,0 kg Dithane NT + 0,3 l Shirlan pr. ha. Hvis der bliver fundet skimmel, bruges 2 kg Acrobat WG eller 2,5 l Cabrio Duo + 0,5 l Shirlan pr. ha med meget korte intervaller (3-4 dage).

Switch 62,5 WG er som tidligere skrevet godkendt til mindre anvendelse mod svampesygdomme i løg og bruges mod gråskimmel og bladgråskimmel.

Det er et godt supplement til de tidlige sprøjtninger mod gråskimmel, så vi kan gemme de 2x1 l Signum WG pr. ha til sidst på sæsonen; den bruges en gang i juli og måske to gange ved varmt og fugtigt vejr, gråskimmelvejr.

Senere på sæsonen skal der behandles efter følgende plan i gule:

- 5-6 uger før forventet frilægning; 2 kg Dithane NT + 0,3 Shirlan
- 4-5 uger før forventet frilægning: 2 kg Dithane NT + 0,4 l Ortiva top
- 4 uger før forventet frilægning: 2 kg Acrobat WG eller 2,5 l Cabrio Duo + 0,3 l Shirlan
- 3 uger før forventet frilægning og ved udsigt til varmt og vådt vejr: 1,0 kg Switch 62,5 WG + 0,3 l Shirlan
- 2 uger før forventet frilægning: 1 kg Signum WG + 0,3 l Shirlan
- 1 uge før forventet frilægning: 1 kg Signum WG + 0,3 l Shirlan

I røde løg kan mængden af Shirlan, Ortiva Top og Switch med fordel øges. Planen kan se sådan ud:

Til forebyggende behandlinger bruges der 2,0 kg Dithane NT + 0,4 l Shirlan pr. ha.

Hvis der bliver fundet løgskimmel, bruges 2 kg Acrobat WG eller 2,5 l Cabrio Duo + 0,5 l Shirlan pr. ha med meget korte intervaller (3-4 dage).

Senere på sæsonen skal der behandles efter følgende plan i røde løg:

- 5-6 uger før forventet frilægning; 2 kg Dithane NT + 0,5 l Shirlan + 0,4 l Ortiva Top
- 4-5 uger før forventet frilægning: 2 kg Dithane NT + 0,5 l Shirlan + 0,4 l Ortiva top
- 4 uger før forventet frilægning: 2 kg Acrobat WG eller 2,5 l Cabrio Duo + 0,5 l Shirlan
- 3 uger før forventet frilægning og ved udsigt til varmt og vådt vejr: 1,0 kg Switch 62,5 WG + 0,5 l Shirlan
- 2 uger før forventet frilægning: 1 kg Signum WG + 0,3 l Shirlan
- 1 uge før forventet frilægning: 1 kg Signum WG + 0,3 l Shirlan

Alle doseringer er pr ha. I svampesprøjtningerne skiftes der mellem at iblande enten 3 kg bittersalt (2 % magnesiumsulfat opløsning) 1,5 kg mangansulfat eller 1,5 kg zinksulfat pr. ha. Der må ikke sprøjtes i solskinsvejr pga. risiko for svidning. Der kan også bruges et bredspektret mikronæringsmiddel som medtages med 1-1,5 l, hver gang der svampesprøjtes.

Til de sidste behandlinger kan bruges 4-5 kg urea pr. ha.

Virkning og dækning forbedres ved tilsætning af spredeklæbemiddel. Ved tilsætning af mikronæring kan det evt. undlades.

Sprøjtefrister:

Acrobat:	28 dage og max 4 behandlinger med 2 kg
Dithane NT:	28 dage og max 4 behandlinger med 2,5 kg
Cabrio Duo:	7 dage og max 3 behandlinger med 2,5 l
Shirlan:	7 dage og max 5 behandlinger med 0,5 l
Signum WG:	7 dage og max 2 behandlinger med 1,0 kg
Ortiva Top:	14 dage og max en behandling med 0,6 l
Switch 62,5 WG:	14 dage og max 2 behandlinger med 1 kg

Arrangementer 2016

4. aug. kl. 10:40	Erfamøde Samsø. Mødested: i marken hos Henrik Bertelsen. Onsbjerg Mark 13, 8305 Samsø. Der køres op ad vej ved Grillen. Derefter køres til Ejnar og Rasmus Bager og til Jens Kjeldahl. Tilmelding senest dagen før, på pkl@seges.dk eller 40374651. Til den elektroniske tilmelding hedder mødet: **GR25/1-16**
5. aug. kl. 10:00	Erfa Fyn/Jylland Orelund og Torup Bakkegård, Orelundvej 30, 5610 Assens. Efterfølgende kører vi til

Strandby. Tilmelding senest dagen før, på pkl@seges.dk eller 40374651.
Elektronisk tilmelding **GR19/1-16**

11. aug. kl. 10:00 Erfa Sjælland
Karsten Andersen, Strandlyst 10, 4520 Svindinge. Tilmelding senest dagen før, på pkl@seges.dk eller 40374651.
Elektronisk tilmelding **GR19/2-16**

Ferie:

	uge 28	uge 29	uge 30	uge 31	uge 32
Peder Krogsgård					
Pernille Kynde					
Karina Frandsen					
Lars Møller					
Richard de Visser					
Ole H. Scharff					

Se nyheder på:
gartner TIDENDE

REDAKTØRER

Ole Scharff
Tlf: 87 40 66 34 / Mobil: 40 73 19 58
ohs@seges.dk

Lars Møller
Tlf:40 84 30 11
lrm@seges.dk

Karina Frandsen
Tlf: 87 40 66 12 / Mobil: 21 64 80 85
kfr@seges.dk

Pernille Kynde
Tlf: 30 51 62 14
pbk@seges.dk

Richard de Visser
Tlf: 87 40 66 10 / Mobil: 30 53 87 16
rdv@seges.dk

Peder Krogsgård
Tlf: 40 37 46 51
pkl@seges.dk

GartneriRådgivningen tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. GartneriRådgivningen har copyright på billederne